UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien. I. C. Praestantissimi Volumen ...

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo

Pontificij iuris, Contractuum, seu Dispositionum inter viuos materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm CXIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96504

Visual Library

de frat.de nouo benef.inueſt.in uſu feudo.videtur pri
mo aſpectu dicendū, dictos fratres fuiſſe de paterna,
& antiqua inueſtitura renouatos, ut eſt de mēte Bart.
in d.l.ſi mihi, & titio.col.penult.qui dixit,† ꝙ ſi abbas
finita iam linea, uel qn̄ aliter emphyteoſis ad eccle-
ſiam eſſet deuoluta, ipſam emphyteoſim paternā de
nouo duobus fratribus conceſſerit, talis noua conceſ
ſio aſſumit naturā primæ inueſtituræ paternæ, & anti-
quæ, & de illa, ut de antiqua, & paterna iudicatur; &
ideò inter illos duos fratres de nouo inueſtitos iuri
accreſcēdi locus eſſe dicetur: cū quo dicto Bart.doct.
ibi pertranſire uidētur: & ad propoſitū facit id, quod
uoluit glo.& ibi Bar.in l.quod dicitur.ff.de impen.in
rebus dot.fac.bona eſt glo.in l.peculiū.§.ſi creditor.
ff.de pecu.optimuſq; eſt tex. & ibi And.de Iſer. aliiq;
feudiſtæ in c.1.de uaſal.decrepi.æta.& habetur p̄ Bal.
in l.1.col.antepen.C.qn̄ non peten. par.in l.1.q.15.ff.
de rerum diuiſ.& in c.1. col.antepen.an agna.uel fil.
Imol.in c.ex parte.extra de feudis. & Roma.in conſi.
225.incip.in caſu propoſitæ quęſtionis.Sed Dulcinus
pater fuerat prius ab eccleſia inueſtitus, ergo emphy
teoſis dicitur paterna, & antiqua.c.1.§.paternum. de
natu.ſucceſſ.feu. Quare licet dicti duo fratres fuerint
de nouo inueſtiti, tamē huiuſmodi noua inueſtitura
debet intelligi, & regulari ſecundū naturā primæ pa-
ternæ quoad effectū, ut habeat locū ius accreſcendi,
de quo nos quærimus. ¶Verū, his non obſtantibus,
ꝯtrariū in caſu noſtro uerius eſſe exiſtimo, qm̄ & ſi qn̄ fi-
nita inueſtitura, & emphyteoſi propter lineā finitam
dominus, ſeu Abbas illā duabus fratribus deſcendēti
bus à primis emphyteotis de nouo cōceſſerit, illa di-
catur potius emphyteoſis antiqua, & paterna, uel ſal-
tē naturā primæ ēt quoad effectū iuris accreſcēdi aſ-
ſumere, ut ſupra, & habetur per Alex.in conſ.2. col.2.
2 lib.5.tamen† hoc ſingulariter limitatur non procede
re, qn̄ in noua conceſſione facta dictis duobus fratri-
bus eſſet adiecta aliqua noua qualitas, ſeu noua for-
ma, clauſula, aut conuentio, q̄ in prima non contine-
batur, ut uoluit Bal.in c.imperialē.§.inſuper. circa 4.
col.de prohib.feu.alien.per Feder.in c.1.an agna. uel
fil.& in d.l.1.circa 2. col.ff. de rerū diuiſ. & conſuluit
Paul.Caſtr.in conſ.222.ſecundū numerū antiquum,
ac ita refert, & ſequit̄ Alex.in d.l.ſi mihi, & titio. col.
6.dicens hoc eſſe ualde ſingulare. Sed in caſu noſtro,
emphyteoſi finita, illa fuit his duobus fratribus de no
uo conceſſa cū noua qualitate, & forma, ſeu noua cō
ceſſione, ergo penitus noua eſſe, & ius accreſcendi in
ea inter ipſos fratres locū nō habere dicetur: nam pri
ma cōceſſio Dulcino patri facta fuit pro ſe, & deſcen
dētibus maſculis, & fœminis, cū hoc, ꝙ primo maſcu
li, deinde fœminæ nō nuptæ ſuccederent, hæc uero,
q̄ dictis fratribus fuit facta, fuit conceſſa pro ſe, ſuiſq;
filiis maſculis legitimis, & naturalibus, & quibuſcūq;
aliis ſucceſſiuè ex p̄nominatis de Dulcinis per lineā
maſculinam ēt legitimè, & naturaliter deſcendenti-
bus, eiſq; nō extantibus, uel deficientibus pro eorun-
dē de Dulcinis filiabus ēt legitimis, & naturalibus do
micellis exiſtētibus, q̄ forma uerborū diuerſa aliquali
ter à prima uidet̄, ut ex inſpectione apparet, ergo &c.
Præterea p̄ſuppoſita prius caducitate in inſtrumēto
fuit facta renouatio cū nouo pacto in prima inueſti-
tura non cōprehenſo, uidelicet ꝙ illis de Dulcinis li-
ceret ædificare unā domū ad uſum habitationis, & re
ligioſi locatores tenerentur p̄ſtare, & reſtituere q̄dā
tigna, & lignamina, de quibus habetur in dicto inſtru
mento, & ꝙ dicti de Dulcinis non poſſint in domo
ædificāda habere, nec retinere perſonas inhoneſtas,
ſed probas, atq; laudabiles, aliàs ſint quocunque iure
emphyteotico, & melioramentis priuati, nā quāuis
de iure cōmuni conductor in domū ſibi locatam nō
poſſit inducere, nec in ea retinere meretrices, & per-
ſonas inhoneſtas, nō tamen, ſi ſecus fecerit, ipſo iure
priuatur iure ſuo, & melioramentis, ut habetur p̄ Bal
dum, & Salic.in l.ædem. C.locati. ex huiuſmodi igi-
tur pacto non ſolito in inſtrumentis emphyteoticis
apponi, & quod in prima inueſtitura non erat, infer-
tur nouā fuiſſe conceſſionē, & ideò tāquam ſimus in
noua emphyteoſi, non eſt locus iuri accreſcendi, ut
uoluit Alex.in d.l.ſi mihi, & titio.& ex prædictis colli
gitur. ¶Rurſus, qn̄ finita fuit emphyteoſis ob lineam
deficientē, & ſic non ob culpā, neq; delictū conducto
ris, tunc ſi duobus fratribus à primo emphyteota de-
ſcendentibus concedatur, ſeu renouetur, non dicitur
noua conceſſio, ſed antiqua, habetque locū ius accre
ſcendi, ut ſupra, & uolunt Bart.& alii in d.l.ſi mihi, &
titio. & Alex.in d. conſi.2. qui propriè hoc in caſu lo-
3 quuntur.† At quādo emphyteoſis finita fuiſſet ob cul
pā, & delictum emphyteotæ, ut propter ceſſationē ſo-
lutionis canonis, abuſum rei, & pacta non ſeruata, &
dominus ob hæc emphyteoſim finitā eſſe declarauer-
rit, tunc ſi de nouo cōcederetur aliquibus, puta duo-
bus fratribus à primo emphyteota deſcendētibus, di-
ceretur noua conceſſio, & in ea iuri accreſcēdi locus
non eſſet, argumento eorū, quæ habētur in c.2. extra
de feudis. & per Imolam, & alios in c.ut ſuper. de re-
bus eccleſ.non alienan. Ratio autem diuerſitatis eſt,
4 † qm̄ quando emphyteoſis fuit finita ob lineam defi-
cientē, res ad dominum penitus non reuertitur, nec
dicit̄ omnino deuoluta, quin aliquod ius remaneat
ipſis deſcendentibus, ſeu agnatis primi emphyteotæ,
qui aliis extraneis ſunt præferendi, ſi dominus rem il
lam in emphyteoſim dare uelit, ut eſt gl. in l.1.§.per-
mittitur.ff.de aqua quotid.& æſti.& habetur per Bar-
to. Alex.& omnes in d.l.ſi mihi, & titio. & per eundē
Alex.in conſ.80.col.penult.& ultim.& per totū.lib.1.
Et ideò facta renouatione non cenſetur noua conceſ
ſio de noua emphyteoſi, ſed de antiqua propter pri-
mordiale ius, quod adhuc penes deſcēdētes, & agna-
tos remanſit. Itē quando res ad eccleſiam reuertitur
ob lineam finitā, non dicitur cū melioramētis reuer-
ti, q̄ hæredibus emphyteotæ remanent, ad tradita per
Baldum in l.penul.C.de ſolutio.& in l.ſenatus.§.mar
cellus.ibiq; Ange.ff.de lega.1.cum ſimil. At quando
emphyteoſis fuit ad dominū, & ad eccleſiam deuolu
ta ob ceſſationē ſolutionis canonis, & culpā emphy-
teotæ, tūc res omnino, & penitus dicitur reuerſa, nul-
lo iure remanēte penes deſcendētes, & agnatos tam
reſpectu impetrandi nouā inueſtituram, q̄ meliora-
mentorum, per Bart.& Alex.in d.l.ſi mihi, & titio. &
traditur per ſcriben.in c.potuit.de loca.& in c.ex par-
te. de feudis. Et hic ultimus eſt caſus noſter, pro quo
ad corroborationē prædictorū poſſent plura adduci,
ſed cū cauſa corā doctiſſimis uiris agitetur, ſolum ex
prædictis concludā ad fauorem eccleſiæ, ꝙ pro parte
fratris ſine liberis defuncti res ad eccleſiam ſit reuer-
ſa, non autem alteri fratri accreuerit. Laus Deo.

SVMMAE.

1 *Ius emphyteoticum, ſeu coloniæ perpetuæ an, quando, & quomodo quis ſoluendo penſionem, ſeu canonem per tempus longiſſimum pro re conducta præſcribat adeò, quòd donec ſoluat, non poſſit à re conducta amoueri, uſque ad num.8.*
2 *Quid de iure feudi.*
3 *Quid ſi apparet ab initio de certa, & uera cauſa detentionis, ſeu poſſeſsionis.*
4 *Quid econtra in dubio.*
5 *Quid ſi infra triginta annos aliquid rei conductæ fuit aditum, propter quod penſio quoque aucta fuerit.*
6 *Quid ſi eandem penſionem, ſeu eundem canonem etiam difformiter continuè ſoluerit per tantum tempus, de cuius initio memoria*

moria non exiſtat.

7 *Ex curſu tanti temporis, de cuius initio memoria non exiſtit, omne ius, omniſque obligatio acquiritur, & in eo ſolo quis ſuam intentionem fundare poteſt.*

8 *Cenſuale ius cenſetur acquiſitum ex ſolutione penſionis per longiſſimum tempus facta, quando ſumus omnino in dubio, quomodo, & quo iure quis penſiones ſingulis annis ſoluerit.*

Cenſuarius ceſſans ſoluere etiam per centum annos non poteſt expelli, ſed contra eum agitur ſolum ad ſoluendum penſiones, & cenſus præteritos.

9 *Cenſualis contractus effectus remiſſiuè.*

10 *Res minoris, in qua ſolum utile dominium habet, non poteſt abſq; iuſta cauſa, & ſolemnitate in alienatione rerum minoris requiſita alienari.*

11 *Statutum laicorum iuramentum tollere, & ſuper contractu iurato diſponere non poteſt.*

12 *Indirectè tamen poteſt, & quomodo.*

13 *Actus agentium ultra eorum intentionem non operantur: & agẽtium intentio in dubio eſt illa, quæ eſt iuri conformis.*

14 *Conducens ſimpliciter ad modicum tempus rem, ſuper qua dominium, & poſſeſſionem habebat, ignoranter, & credens rem eſſe alienam, ex hoc ſibi quoad dominium, & poſſeſſionem non præiudicauit, immò conductio, & locatio eſt inefficax, nulliuſq; momenti.*

15 *Recipiens ab eccleſia in emphyteoſim rem ſuam tanquam rem eccleſiæ ſibi non præiudicat, neque ex hoc contractu ius aliquod, aut dominium in eccleſiam transfert.*

16 *Conductio rei, ſuper qua quis utile dominium habet, cum directum, & ciuilis poſſeſſio ſit penes eccleſiam, ualet reſpectu directi dominij, & ciuilis poſſeſſionis eccleſiæ.*

17 *Iuramentum non extendit uires ſuas ultra contenta in inſtrumento, ſuper quo fuit iuratum.*

EPITOME.

QVI ſoluit continuè, & uniformiter pro re cõducta eãdẽ penſionẽ per annos triginta, immò per cẽtum, & ultra, & per tãtũ tẽpus, de cuius initio memoria non exiſtat, ꝙ ius coloniæ perpetuæ præſcripſerit, & acquiſiuerit, adeò, ꝙ donec penſionẽ ſoluat, non poſſit à re conducta amoueri: & ſi omnino in dubio ſimus; quo iure, & quomodo per tantũ tẽpus penſiones ſoluerit, ꝙ ius cenſuale acquiſiuerit, hic demonſtratur, & plenè habetur, quãdo, & quomodo ius emphyteoticum, ius feudi, & ius coloniæ perpetuæ ex huiuſmodi ſolutione præſcribatur, & acquiratur.

Et ſi quis minor rẽ eandem ſimpliciter ad modicũ tẽpus pro certa penſione cũ iuramẽto in forma cõduxerit, is ſibi quoad dictũ ius ſibi, & prædeceſſoribus ſuis ex prædicta ſolutione acquiſitũ non p̃iudicauit.

CONSILIVM CXIII.

IN præſenti cauſa duo principaliter ſunt diſcutienda. Primũ, an quis ſoluendo pẽſionẽ, ſeu canonẽ uniformem per tẽpus longiſſimũ triginta, quadraginta, uel quinquaginta annorũ pro re conducta ius emphyteoticũ, ſeu ius coloniæ, uel inquiliniæ perpetuæ præſcribat, adeò, ꝙ donec penſionẽ, ſeu canonem ſoluerit, non poſſit à re conducta amoueri. Secundũ eſt, ſtante huiuſmodi ſolutione pẽſionis uniformiter, & perpetuò facta, per quam ius perpetuæ coloniæ, ſeu inquiliniæ dicatur ipſi conductori acquiſitum, ſi poſt ius iam acquiſitum contingat, ꝙ quidam minor annis uigintiquinque, immò minor ſextodecimo anno, qui ut hæres ipſi conductori ſucceſſit, rem illam ſimpliciter ad modicum tempus pro certa penſione cum iuramento in forma conduxerit, an minor ille ſibi ex hoc præiudicaſſe dicatur quoad ius perpetuæ coloniæ iã ſibi, & prædeceſſoribus ſuis acquiſitum. ¶ Omiſſa diſputatione, longaq; argumentatione, quæ fieri poſ-

ſet, maximè ſuper primo dubio, ſuper
uario modo loqui uidentur, ego nunc
1 cluſiuè loquendo dico, † ꝙ Bart. in l. com
præſcriptione triginta annorũ. per not.
in fine magnæ gloſæ. C. de iure emphyt
is, cui iura emphyteotica ab initio conc
runt, per annos triginta, uel quadragin
uerit, præſcribit ius emphyteoticũ, &
nium, ſalua canonis præſtatione, ſicut
tio directũ dominiũ ſalua præſtatione
bi permittitur. & Baldus, quẽ ſequitur
lè agitur. C. de præſcriptione triginta a
col. dicit, ꝙ ſi conductio ab initio facta
cũ tempus, puta ad annũ, uel bienniũ,
annũ, uel biennium colonus, ſeu inquil
pus triginta annorum, & ultra ſteterit in
mercedẽ uniformiter cõtinuè ſoluendo
lutione dictæ mercedis uniformis, prob
dicitur colonus, ſeu inquilinus perpetuus
dus in l. omnes. C. eo. tit. in 2. col. videtu
pradictis conformare, dicens, ꝙ ſi colon
triginta ſtetit in colonia, & dominus uel
pellere, colonus aũt dixerit, uolo penſion
ſoluere, quia ius colonatus præſcripſi,
ptio obſtabit, dummodo colonus ſemper
ter ſub eadẽ penſione mercedẽ ſoluerit,
formiter: & ſic ex prędictis infertur ſecun
ꝙ etiã colonus, ſeu inquilinus ſimplex,
tio ad modicũ tẽpus conduxit, poteſt ius c
inquilinæ perpetuæ præſcribere, etiã ſolu
lonus, ſeu inquilinus per triginta annos
dẽ penſionem vniformem abſq; eo, ꝙ
ta, ſeu ut colonus perpetuus ſoluerit, nã
uerit ſe eſſe colonum ad modicum tem
annum, uel biennium, poſt illud temp
tempus triginta annorum completum
teſt dici ipſum ſoluiſſe tanquam colonum
linum perpetuum, ſed ut ſimplicem colo
quilinum, & tamen vult, quòd ſoluendo
annos continuos eandem penſionem un
catur ius coloniæ perpetuæ præſcribere
uoluit, & ſequutus eſt Alexan. in l. itemq
qui impleto. in 1. additione ad Bartolum
¶ Salice. in d. l. 2. C. de iure emphyteo. &
agitur. in finalibus uerbis. & Alex. in l. qui
princip. ff. de acquir. hæred. & in conſi.
3. colum. libro primo dicunt, ꝙ ſi quis ſit
ta, uel ut uaſallus rem tenuerit, & ut em
uel ut uaſallus per annos triginta, &
nuè canonem, & penſionem uniformiter
hoc præſumitur emphyteota, uel uaſallus,
tum tempus dicitur tale ius præſcripſiſſe.
infertur, ꝙ ad hoc, ut emphyteota, uel uaſa
præſcribere ius emphyteoticum, uel ius feu
ritur, ꝙ ſoluerit ut emphyteota, ſeu ut ua
idem expreſsè ſentit Bal. in c. 1. §. ſi quis pe
ſi de feu. fuer. controuer. in uſu feudo. dic
textum, ꝙ ad hoc, ut quis poſſit ius feudi p
poſſeſſio debet eſſe formis, ideſt tãquam
cus ſi eſſet informis, hoc eſt ſine cauſa, &
quis ius feudi præſcribere nequeat, niſi
feudalis, hoc eſt, quòd poſſederit ut uaſall
bio autem non præſumitur poſſediſſe, &
ter nec præſcripſiſſe ut uaſallus. Idem uid
eſſe de mente Bal. in c. fi. in verſi. nota, quo
ptione triginta de feudo dato in uicem leg
in ultima columna, qui dicit, nota, ꝙ p
triginta annorum, quis ſe defendit in feud
rem aliquã feudi nomine tanquam infeuda
derit, & ſeruitiũ pro ea domino exhibuerit

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

ea inueſtitus non fuerit, tamen ſibi ius feudi defendit
per illum textum, ſed tñ Bal. ibi uoluit ſpeciale eſſe in
feudo, ꝙ licet appareat ab initio rẽ fuiſſe datam ex cã
pignoris, & ſic de uera cã conſtet, nihilominus ſi po-
ſtea is, qui pignus habuit, ſe fuiſſe de re pignorata in-
ueſtitum, ut uaſallum, & appareat dominũ rei per an
nos triginta ſeruitia uaſallitica recepiſſe, dicit Bal. p
illum textum, ꝙ prẹſumitur ut uaſallus poſſediſſe, &
ius feudi in illa re præſcripſiſſe: & ſic ex curſu longiſſi
mi temporis ius feudi præſumitur, quamuis ab initio
alia cã appareat, & hoc ſpeciale eſt in feudo propter
ſeruitia, quę dominus à vaſallo per longiſſimũ tem-
pus recepit, ergo in alijs ius cõe erit in cõtrarium. ar
gum. l. ius ſingulare. cum ſim. ff. de legib. Quare uide
tur inferendum, ꝙ ſi ab initio de uera cauſa cõſtaret,
ut ꝙ quis conduxerit tanquam ſimplex colonus, uel
ſimplex inquilinus, ex curſu longiſſimi temporis nõ
dicetur quis ius emphyteoticum acquiſiuiſſe, quãuis
ut emphyteota per longiſſimum tẽpus ſoluerit, nam
cum hoc ſit ſpeciale in feudo, ut in d. c. fi. & ibi Bal. er
go in emphyteoſi aliud erit. Contrarium tamẽ eſt de
mente Sal. in d. l. 2. & Alex. ac aliorũ in d. l. qui in alie
na. in prin. & in d. conſi. 79. ac ẽt Sali. in d. l. comperit.
ꝙ in terminis noſtris idẽ ſit in emphyteoſi, quod in
feudo, & idẽ in emphyteota, quod in uaſallo. ¶ Ang.
uerò in d. l. qui in aliena. in prin. uoluit, ꝙ quando cõ
ſtat, ꝙ quis ab initio rem habuerit, ut feudatarius, ſeu
ut emphyteota temporalis, & ſic ad certum tempus,
poſtea ex curſu temporis longiſſimi non præſuma-
tur emphyteota, nec feudatarius perpetuus, ut ibi per
eum, quem ſequitur Alex. ibi, quoniam perpetuus cẽ
ſetur, quando ſumus in dubio, & ſimplicirer ſoluit ut
feudatarius, ſeu ut emphyteota, qui ergo rem tenet,
ut colonus ſimplex, & temporalis, non poterit colo-
niam perpetuam ut perpetuus colonus prẹſcribere.
Ac ẽt quia colonus ſimplex non poſſidet, ſed detinet
& ſine poſſeſſione præſcriptionẽ procedit. l. ſine poſ-
ſeſſione. ff. de præſcri. etiam ſi quis uelit præſcribere
ius aliquod, uidelicet uſusfruct⁹ feudi, uel emphyteo
ticarij, quoniam tunc ſaltem naturalis poſſeſſio eſt
neceſſaria, per Bar. in l. 3. §. ex cõtrario. ff. de acq. poſſ.
& habetur in c. 1. §. ſiquis per triginta. ſi de feud. fuer.
controuer. & infra tãgam. Dicas tamen, ut eſt de mẽ
te Cy. Salic. & Iaco. de Aren. in d. l. comperit. ꝙ ſi ſin-
gulis annis uniformiter ſoluat, prẹſumitur ut emphy
teota, uel ut colonus perpetu⁹ poſſediſſe, & ideò præ-
ſcribit, q̃a poſſedit, aut difformiter ſoluit, ut uno an-
no plus, alio minus, uel uno anno uno modo, & alio
diuerſo, & tunc ut ſimplex colonus tenuiſſe prẹſumi
tur, & ideo nõ præſcribit, quia nullo modo poſſedit:
quod nota. ¶ Sed, ut dictum fuit, Bal. in d. l. male agi-
tur. uoluit, ꝙ ſi ab initio conductio fuit facta ad mo-
dicum tẽpus, & ſic ab initio de uera, & certa cã ꝯſtet,
deinde poſt illud tẽpus colonus, ſeu inquilinus mer-
cedem, uel penſionem continuè per triginta annos
uniformiter ſoluerit, probata huiuſmodi ſolutione
uniformi, probatur, ꝙ is dicatur colonus, ſeu inquili
nus perpetuus, & ſic in alijs, quã in feudo ex ſolutio-
ne longiſſimi temporis ius perpetuũ utilis dominij
acquiritur, & colonia perpetua præſumitur, quãuis
ab initio alia cauſa uera, & certa appareat, ergo ſequi
tur, ꝙ non eſt ſpeciale in feudo, ueluti dicebat Bal. in
d. c. fi. in fin. ¶ Vnde ego pro declaratione, & ueritate
huius notabilis articuli, in quo doct. uariare uidentur
conſidero plures caſus ex mente doctorũ, & maximè
Saliceti, Iacobi de Aren. & Cyni in d. l. comperit. qui
melius, quàm cæteri diſtinxerunt. Duos itaq; princi-
pales caſus ꝯſidero, quorum primus eſt, q̃n ab initio
appareret de certa, & uera cã, ex qua rem detineret, ſeu
poſſideret, ſecundus eſt, q̃n ab initio de certa, et uera
cauſa non appareret, ſed ſolum ſimpliciter cõſtaret,
quem pro uſu rei per longiſſimũ tp̃s domino pẽſio-
3 nem, ſeu mercedem certã ſoluiſſe. † Primo caſu, q̃n
ab initio apparet quem habuiſſe, & detinuiſſe rem ex
certa, & uera cauſa, puta pignoris, uel uſusfructus, aut
alia ſimili cauſa, tunc alias allegatus titulus ex curſu
etiam longiſſimi temporis non probatur, neq; præſu
mitur, quia ex primordio tituli poſterior formatur e-
uentus. l. 1. C. de impo. lu. deſcrip. lib. 10. Item cũ de
certa, & uera cauſa ab initio appareat, præſumptioni
non eſt locus, cum in incertis, ſeu dubijs, non aũt in
certis locus ſit præſumptionibus, & coniecturis, gl. in
l. unica. §. accedit. C. de rei uxo. actio. & l. continuus.
§. cum ita. ff. de uerb. obli. & hæc probantur ẽt ex ijs,
quę habentur per gl. & doct. in l. ſi certis annis. C. de
pactis. & in l. cũ de in rẽ uerſo. ff. de uſuris. & in termi
nis noſtris hoc uoluit Bal. in c. fi. de feudo dato in ui-
cem legis cõmiſſ. Fallit aũt hoc primo in feudo, hoc
eſt in eo, qui ab initio rem habuiſſet ex certa, & uera
cauſa puta pignòris, & poſtea rem iure feudi detinuiſ
ſet, ut vaſallus, prẹſtando ſeruitia domino ſcienti &
recipienti per triginta annos, & ultra, nam tunc præ-
ſumitur ipſo facto uerum feudum conſtitutũ, ex quo
dominus nunquam per tantum tempus mentionem
fecit, ꝙ eſſet pignus, ut eſt tex. not. in d. c. fi. & ibi Bal.
expreſsè de feudo da. in uicẽ legis cõmiſſ. in uſu feud.
Regulariter uerò ſi ab initio de certa, & uera cã appa
reret, ex tempore etiam longiſſimo alius titulus diſſi
milis, & difformis non probaretur, neq; induceretur,
ut ibi per Bal. quia tempus non eſt modus tollendæ,
ſeu inducendæ obligationis, & tituli. l. obligationũ.
fere. §. 1. cum glo. ff. de actio. & oblig. Secundo fallit,
quando ab initio appareret de uera, & certa cã ſimili
& uniformi ſecundæ cauſę, nam tunc quamuis ab ini
tio conſtaret apertè de certa & uera cã, tñ ex ſolutio-
ne uniformi longiſſimi tẽporis triginta, uel quadra-
ginta annorum probaretur, & induceretur noua cã ſi
milis, & quaſi uniformis primæ. Exẽplum, & caſum
habemus ex no. per Bald. & Ang. in d. l. male agitur.
& in d. l. omnes. & habetur per Alex. in d. l. itẽ quæri-
tur. §. qui impleto. qui uolunt, ꝙ ſi ab initio quis rem
ſimpliciter ad modicũ tempus, puta ad annũ, uel biẽ
nium conduxerit, & ſic appareat de certa, & uera cã
locationis ſimplicis factæ ad modicũ tempus, ex qua
nullum dominum, nullaq; poſſeſſio transfertur iux-
ta ea, quę habentur in l. 3. §. ex contrario. ff. de acquir.
poſſeſ. & in l. ſi ut certo. §. ſi duobus uehiculum. ff. cõ
moda. l. ſolet. ff. locati. & l. qui rem. & l. nemo. C. eod.
titu. deinde poſtea appareat ultra tempus locationis
ſimplicis, ꝙ colonus, ſeu inquilinus cõtinuè certam
mercedem per triginta annos, uel ultra uniformiter
ſoluerit, ex hoc non attẽta prima uera cauſa locatio-
nis ſimplicis probatur, ſeu inducitur, & præſumitur
noua cauſa coloniæ, uel inquilinię perpetuæ, & is co
lonus, ſeu inquilinus perpetuus dicitur ita, ꝙ à re ex-
pelli nõ põt, ut ibi p Bal. & alios: & rõ eſt, q̃a licet ab
initio de uera, & certa cã appareat, tñ ex tẽpore lon-
giſſimo, q̃n uniformiter fuit ſolutũ, noua cã primæ ſi
milis, & quaſi uniformis, uidelicet colonię, & inquili
niæ ꝑpetuæ p̃ſumitur, nam in habentibus ſimbolum
facilior eſt trãſitus. c. q̃d in dubijs. de cõſecr. eccle. uel
alta. l. in rẽ. §. itẽ q̃cũq;. ff. de rei uẽd. hoc idẽ uoluit ẽt
Ang. in d. l. male agitur. in ulti. colũ. & ideò ſiquis ab
initio rẽ habuit ut colonus, ſeu ĩquilinus ſimplex, ex
curſu lõgiſſimi tp̃is põt præſumi, & effici colon⁹, ſeu
inquilinus ꝑpetuus, quia hæc ſecunda cã eſt ſimilis, &
quaſi uniformis primæ. Ex quo infertur idem eſſe, &
multo magis, q̃n ab initio conſtaret, ꝙ rem condu-
xiſſet ad longum tempus, uidelicet ad annos decẽ, &
ultra, deinde finito illo tempore rem detinuiſſe, atq;
penſio-

penſionem uniformiter ſoluiſſet per annos triginta, & ultra, nam tunc ius perpetuæ coloniæ acquiſiuiſſe, & præſcripſiſſe diceretur, qm̃ locatio ad decẽ annos, & ad longum tempus magis ſimilis eſt locationi perpetuæ, quàm ſit locatio ad modicũ tempus, ut habet̃ in l. codicillis. §. inſtituto. ibiq; gl. & doct. ff. de lega. 2. & in habentibus ſymbolum facilior eſt tranſitus, ut ſupra: item ex primordio tituli poſterior formatur euẽtus. d. l. 1. C. de impon. lucra. deſcri. lib. 10. Et quã uis in hoc ultimo contrarium eſſe uideatur de mente Ange. in d. l. q in aliena. in prin. ut ſupra retuli, tñ prius dictum magis placet, qm̃ ſi quando ab initio facta eſt locatio ad modicum tempus, quo in caſu cenſetur facta renouatio pro eodem tpe. d. l. item quæritur. §. qui impleto. illa finita, conductor incipit ius coloniæ perpetuæ præſcribere, ut ſupra. ergo multo magis hoc dicendum eſt, quando ab initio facta fuit locatio ad lõgum tempus, quoniã illo finito non dicitur facta renouatio pro eodem tempore, ad tradita per Bal. in d. §. qui impleto. & per Alex. in conſi. 17. lib. 4. & conſequẽter incipit rem ex alia cauſa tenere, & ut colonus perpetuus præſcribere. Præterea colonus, qui ad longum tempus conducit, poſſidet ſaltẽ naturaliter gl. in l. 3. §. ex contrario. ff. de acquirẽda poſſeſſione. & in l. ſi ut certo. §. ſi duobus uehiculum. ff. cõmoda. ergo poteſt ius emphyteoticum, & feudi præſcribere, quia ſola naturalis poſſeſſio ſufficit ad præſcribendũ ius in re, quamuis non rem, Bar. in d. §. ex contrario. Cyn. in d. l. comperit. & habetur per glo. & doct. in d. l. 2. in gl. magna. C. de iure emphyteotico. & in d. l. malè agit̃. cum ſimilibus. Sed ſi ab initio rem habuiſſet, ut ſimplex colonus, et curſu longiſſimi temporis non præſumeretur emphyteota, ſeu ſuperficiarius, qa hæc eſt cauſa omnino diſſimilis, & difformis: & propterea Salice. & alij in d. l. 2. & in d. l. comperit. & Alex. poſt Ange. in d. l. qui in aliena. & in d. conſi. 79. dicunt, ꝙ ad hoc, ut ex ſolutione longiſſimi temporis quis emphyteota, uel feudatarius præſumatur, requiritur, ꝙ continuè ſoluerit, ut emphyteota, & ut feudatarius perpetuus ſeruitia præſtiterit. d. c. 1. §. ſi per triginta. & ibi Bal. Ex quibus infero, quòd ſi etiam in terminis noſtris ab initio conſtaret de certa, & uera cauſa, hoc eſt quòd conductores conduxiſſent tabernã, ſeu apothecam ad modicum tempus, ex quo poſtea cõtinuè, & uniformiter eãdẽ penſionẽ ſoluerũt p annos trginta, immò p annos centũ, & ultra, & per tantum ſpatium tpis, de cuius initio memoria in ꝯriũ nõ extat, ex hoc ĩquilinia, ſeu colonia perpetua probaret̃, & præſumeretur, ac modernus conductor perpetuus inquilinus diceretur, ita quòd à re expelli non poſſet, donec penſionem ſolueret, iuxta not. per glo. in §. perpetua. 10. q. 2. & in authen. ſi quas ruinas. C. de ſacroſanct. eccl.

4 ¶ Secundo caſu principali † quando ab initio de certa, & uera cauſa non conſtaret, utrum ex ſolutione longiſſimi temporis ius aliquod ipſi ſoluenti acquiratur, ſeu acquiſitum probetur, uel præſumatur, conſidero plures caſus, quos Salice. poſt Iaco. de Aren. & Cyn. ponit in ſua diſtinctione in d. l. cõperit. quaſi circa finem, in illa quæſtione, an quis poſſit ſibi ius emphyteoticum contra dominum præſcribere taliter, ꝙ pro emphyteota habeatur. Primus caſus eſt, quando expreſsè apparet tenuiſſe, & poſſediſſe ut emphyteotam perpetuum, iuxta §. adeo. Inſtit. de loca. & tunc ex ſolutione uniformi longiſſimi temporis præſcribit, ut emphyteota, idem in eo, qui poſſidet expreſsè ut feudatarius, quia ut feudatarius ſeruitia præſtiterit, & tũc ius feudi præſcribit. d. c. fi. de feu. dato in uicem legis cõmiſſo. d. §. ſi quis per triginta. & in c. 2. §. quidã. ibique gl. de cognit. feu. Idem eſt in eo, qui longiſſimo tpe ut uſufructuarius poſſedit: & ita intelligantur

ea, quæ uoluit Salice. poſt Cyn. & alios in d.
poſt Ang. in d. l. qui in aliena. in prin. & in
& Bal. in d. §. ſi quis per triginta. Secun
quando ſumus in dubio, quia non conſta
qua cauſa poſſederit, nec apparet, an ut em
an ut colonus perpetuus, an ut colonus
nus temporalis, & ſimplex, & tũc ſecun
poſt Iacobũ de Are. & Cynum in d. l. com
rendum eſt ad cõiecturas: qm̃ aut plus
no, quàm alio, & ſic uſus, & conductio n
mis, ſed difformis reſpectu penſionis, ac
ctæ, & tũc præſumitur ut ſimplex colon
nus rem tenuiſſe, & penſionẽ ſoluiſſe. l.
ſi uno. & l. itẽ quæritur. §. qui impleto. ff.
præſcribit, ex quo, ut ſupra dictum fuit,
Aut verò ſoluit idem uniformiter quoli
ſpacium longiſſimi temporis, nec muta
& qualitas rei, & tunc ſecũdum Salicetu
in d. l. comperit. præſumitur emphyteota
teota uidetur poſſediſſe, & præſcripſiſſe. Se
ſtro de uera, & certa cauſa ab initio nõ co
que in dubio, ex qua cauſa poſſederit, & ſo
emphyteota, an ut inquilinus perpetuus,
inquilinus temporalis, & conſtat ipſum, ac
ſores ſuos quolibet anno continuè per ſpa
mi temporis, immò per tantum tẽpus, de c
memoria nõ extat, eandem penſionem
ſoluiſſe, ergo ſecũdũ Selicetum, Iacobum
Cynũ, & Angelum præſumet̃, & videbitur
poſſediſſe, & ſic præſcripſiſſe, ut emphyteo
5 hoc in caſu, de quo agitur, conſiderandum
terim infra tempus triginta annorum,
anno 1510. apothecæ, de qua agitur, fuit
vnitum magazinum cum augmento p
librarum. Ex quo ſequitur, ꝙ præſcriptio
ſetur interrupta, nam per trigint a anno
locatio apothecę nõ fuit vniformis, ſed diffor
reſpectu penſionis, quàm rei, & eius forma
theca ante annũ 1510. erat unius formæ, p
fuit facta diuerſæ formæ per unionem, &
magazini, quod pars apothecæ cẽſetur
nis, & non quid de per ſe, & ideò tanquam
annexum ſequitur naturam apothecæ, nec
pale, & de per ſe eſt in cõſideratione, ſed u
ſorium, & unitum, arg. l. qui patri. cum
acquirenda hæreditate, & c. & temporis,
16. q. 1. & in terminis, ac ad propoſitum fac
habetur per Bar. in l. quod conclaue. per ill
ff. de dãno infecto. & eſt tex. in l. ſi cui ædes
3. & ad idem text. in l. prædij. §. titio. ff. de le
quo colligitur, quòd ex libris rationum p
quando una res ſit principaliter conſideran
ueniat acceſſoriè, ut quando in rationibus
ne unius rei totum continebatur, item qua
tus utriuſque rei ſub titulo vnius rei con
prout in terminis noſtris in rationibus loca
pellatione apothecæ etiam magazinum c
tur, item ſub titulo apothecæ confuſi era
penſionis utriuſque. Quo fit, ut ab anno
locatio fuerit diformis tam reſpectu forma
penſionis. Dicit etiam Bar. ibi per illum te
uſu teſtatoris magis, quàm ex inſtrumẽtis
uoluntas eius perpenditur: & ex eodem te
neas. probatur etiam, quòd ex aditu, & ex
nes ædibus attribuuntur, balneæ pars domus
cedere dicuntur: & idem habetur in §. ſeq
to, & inſula. Nec obſtat id, quod dicit Bar. in
diis. in fi. ſuper cõtrarietate l. fi. ff. de ſeruit.
& in l. ſi parietẽ. eo. tit. faciẽdo differentiã
ctus, & ultimas uolũtates, qa illud proced

poſitionem ſeruitutis, & non alio reſpectu, uidelicet qualiter unum ſub alio contineatur, ſeu ueniat principaliter, ſeu acceſſoriè, ut ibi per eum. & in d.l. quod conclaue. circa fin. ſ quis Paul. Caſt. & Roma. ibi dicant illam differentiam cõmuniter reprobari. Ex tex. ergo in d.l. prædiis infertur, ꝙ in terminis noſtris principaliter ſolum cenſetur locata apotheca, & cõclaue, ſeu magazinum nõ eſt in conſideratione principaliter, ſed tantum acceſſoriè, quia pars apothecæ cẽſetur, tum quia aditus ad illud per apothecã habetur, tũ q̃a cauſa apothecæ fuit adiectum, tum q̃a ſub titulo apothecæ penſiones utriuſq; ſunt acceptolatæ, vt ex rationibus utriuſq; partis conſtat, quibus in hoc eſt ſtandũ. d.l. prædiis. §. titio. & §. balneas. & in fi. Infertur igit̃, ꝙ cum appareat locationẽ fuiſſe difformem tàm reſpectu formæ rei, quàm penſionis, præſcriptio dicitur interrupta, & cõſequenter ius perpetuæ inquiliniæ, ſeu coloniæ nõ dicitur præſcriptũ, ut uolunt cõmuniter doct. omnes, quos ſupra retuli. ¶ Sed tñ, † ſi uerũ eſt, ut mihi præſupponitur, q̃d hic conductor, & prædeceſſores ſui continuè eandẽ penſionem ẽt difformiter ſoluerint per tantum tempus, de cuius initio memoria non exiſtit, ex hoc ſequitur, ꝙ ipſis dicitur ius perpetuum acquiſitum, qm̃ poſſeſſio tanti temporis habet ius cõſtituti. l. hoc iure. §. ductus. ff. de aqua quotid. & æſti. & præbet cauſam iuſti tituli. c. 1. in fi. cum ibi not. de præſcrip. in 6. & dicit gl. ĩ c. ſuper. in uer. nõ extat. extra de verb. ſigni. ꝙ inducit ius, ſeu priuilegium taliter, ꝙ alium titulum allegare non eſt neceſſe, & pro eo, qui tanto tempore poſſedit, ſemper eſt præſumendum, omniaque rectè, & ritè geſta cenſentur.

7 Et † Bar. quem cæteri ſequuntur in l. cum de in rem uerſo. col. 3. ff. de uſuris. inquit, quod licet aliàs q̃s ſuam intẽtionem ex ſolo curſu temporis fundare nequeat, ut ex eo ius aliquod, ſeu obligatio aliqua dicatur ſibi acquiſitum, vel acquiſita, quia tempus non eſt modus tollendæ, nec inducendæ obligationis. l. obligationum ferè. §. placet. ff de actio. & oblig. & l. ſi certis annis. C. de pactis. tamẽ quãdo quis ſuam intentionem fundat ex ſolo curſu temporis, cuius initij memoria in contrarium nõ exiſtit, tunc ſufficit, & ex tali curſu temporis omne ius, omniſque obligatio acquiritur per iura præallegata. Et ex his primũ dubium remanet expeditũ, in quo cõcludo ad fauorẽ Hieronymi conductoris, ꝙ ipſi ius coloniæ, ſeu inquiliniæ perpetuæ dicat̃ acquiſitum, à quo, donec ſoluerit, expelli nõ poſſit. ¶ Quinimmò vlterius cogitãti videt̃ de iure dicendum,

8 † ꝙ huic Hieronymo, & prædeceſſoribus ſuis fuerit acquiſitum ius cenſuale, q̃d eſt huius naturæ, ut dicatur acquiſitum ius perpetuũ, & irreuocabile ita, ꝙ ẽt ob ceſſationem ſolutionis penſionis cenſuariæ expelli nequeat, ẽt ſi ceſſaret ſoluere per annos centum: ſed contra eum ſolum agi põt ad ſoluendum penſiones, cenſuſq; præteritos, ut habetur plenè, & ibi eſt tex. in c. conſtitutus. de relig. dom. per Imol. in c. ad audiẽtiã. de reb. eccle. nõ alien. per Abb. in c. 1. de reſtitu. in integ. & per moder. in auth. qui rẽ. C. de ſacroſ. eccle. quoniã ubicunq; ſumus in dubio, nec aliquo modo apparere poteſt, quis cõtractus fuerit celebratus, & ſic omnino dubiũ ſit, quo iure quis penſiones ſingulis annis ſoluerit per ſpacium longiſſimi temporis, uidelicet an ut emphyteota, an ut cenſuarius, an ut colonus, ſeu inquilinus, ſeu alio modo, tũc in dubio debet cẽſeri, & iudicari cõtractus cenſualis, & ut cẽnſuarius ſoluiſſe, & non contractus emphyteoticus, nec alius, nec ut emphyteota, aut aliter ſoluiſſe, ut ſingulariter uoluit Alber. in l. 2. col. 3. C. de iure emphy. ac referunt, & ſequunt̃ moderni uidelicet Iaſ. in d. auth. qui rem. col. 3. Nec obſtãt ea, quæ, ut ſupra retuli, uoluit Salice. in d. l. comperit. q̃a eius dicta procederent, qñ non eſſemus omnino in dubio, & ſaltem ex cõiecturis poſſet præſumi, quo iure ſoluerit: Secus ſi eſſemus omnino in dubio, prout in caſu nr̃o, qñ tunc magis ↄ̃ctus cenſualis, quàm alius præſumeretur per prædicta: & ex hoc ſequeret̃ effectus, de quo

9 ſupra, & † plures alij effectus, q̃ ſunt de natura ↄ̃ctus cenſualis, de quib⁹ habetur in d. c. cõſtitutus. in d. c. ad audientiã. & in d. auth. qui rem. quæ oĩa ad fauorem dicti Hieronymi cõductoris ſunt benè notãda. ¶ Venio ad ſecundũ dubium, in quo abſq; multiloquio cõcludo, ꝙ ex cõductione rei, in qua iam erat ius perpetuum acquiſitum, facta ad modicum tempus Hieronymus minor annis uigintiquinq; immò 16. ſibi quo ad ius perpetuum iam acquiſitum præiudicaſſe non dicatur: qm̃ præſuppoſito, prout veriſſimum eſt, ꝙ in dicta re prædeceſſoribus Hieronymi, & conſequenter ipſi Hieronymo, qui ut hæres illis ſucceſſit, iam diu fuerit acquiſitũ ius perpetuæ inquiliniæ, ſeu coloniæ, aut ius emphyteoticũ, & conſequẽter utile dominiũ, & naturalis poſſeſſio iuxta ea, quæ habentur in d. l. 3. §. ex cõtrario. & ĩ d. l. ſi ut certo. §. ſi duobus vehiculũ. & per doct. maximè Bal. & moder. in l. 1. C. de iure emphyt. uel ius cenſuale, ut ſupra dixi, per q̃d omne, & totale ius rei trãsfertur, ſecundũ q̃d habetur in d. c. cõſtitutus. cum ſimilibus ſupra allegetis. ſequitur, ꝙ dictus Hieronymus minor tale ius utilis dominij nõ potuit alienare, nec in aliũ transferre ẽt expreſsè alienando abſq; decreto, & ſolẽnitate à iure in alienatio

10 ne rerũ minoris requiſita, † quia ẽt res in qua minor ſolum utile dominiũ habet, nõ põt alienari abſq; iuſta cauſa, & ſolennitate à iure requiſita in alienatione rerum minoris, ut eſt tex. clarus in l. ſed ſi pecunia. §. idemq; erit. ibiq; gl. in uer. ſi ius. ff. de rebus cor. & facit tex. not. in l. fi. C. de rebus alien. nõ alien. & ĩ c. nulli. extra de rebus eccle. nõ alien. ¶ Præterea ex forma ſtatutorum Bononiæ in alienationibus rerũ, & iuriũ minoris certa ſolemnitas requiritur, ut habetur in ſtatuto poſito ſub rub. de cõtractibus cũ minoribus &c. quæ ſolemnitas in hm̃oi contractu locationis factæ ipſi Hieronymo non fuit obſeruata, prout ex tenore inſtrumẽti apparet: ergo ex tali contractu conductoris ſibi nec tacitè, nec expreſsè præiudicare potuit.
¶ Et ſi diceretur, ꝙ licet ſtatutũ poſſit annullare ↄ̃ctũ, & actum factum cũ minore, non ſeruata certa ſolem-

11 nitate, tñ † ſtatutum laicorum non põt iuramentum tollere, nec ſuper cõtractu iurato diſponere, cum ad laicos non ſpectet ſe intromittere ſuper re ſpirituali, & conſequenter ſuper iuramento, argumẽto c. fi. de foro compet. in 6. iuncto c. fi. de conſti. eod. lib. & latè habetur per Abb. Imol. & alios in c. cum contingat. de iureiur. & per Paul. de Caſtr. in l. ſiquis inquilinus. §. ſiquis ſcripſerit. ff. de lega. 1. Reſpõdetur in primis, ꝙ in huiuſmodi contractu locationis, & cõductionis iuramentũ nõ interuenit, ut ex inſpectione inſtrumẽti apparet. Secũdo dico, ꝙ per huiuſmodi inſtrumentum locationis de iure non poteſt probari, quòd Hieronymus minor iurauerit, quoniam ſtatutum prædictum circa fin. prohibet huiuſmodi iuramentum per notarium, qui de inſtrumẽto rogatus eſſet, redigi in ſcriptis, & ſic prohibet per inſtrumentum poſſe iuramẽtum probari. Vnde ſequitur, quòd dici nõ poteſt, ꝙ per huiuſmodi contractum locationis, & cõductionis ratione iuramenti poſſit dici factum præiudiciũ

12 ipſi minori quoad ius, quod in re habebat. Et † quamuis per ſtatutum laicorum directè nequeat ſuper iuramento diſponi, & illius effectus, ac uirtus tolli per ſupradicta, tamen poteſt per illud introduci, ꝙ contractus factus abſque ſolemnitate ipſo iure non valeat, etiã ſi iuramẽtum interuenerit, item ꝙ iuramentum non poſſit probari, niſi certo modo, & ꝙ per inſtrumentum

mentum

mentum probari nequeat, item ꝙ minor non intro-
ducatur ad iurandũ ſub pœna, quoniam hoc modo
per ſtatutum nõ dicitur diſponi ſuper iuramẽto, nec
ſuper re ſpirituali, ſed ſuper re prophana, ut colligitur
ex iis, quæ habentur per Ant. Abb. & Imo. in d. c. cum
13 contingat. col. 56. cum ſeq. Tertio reſpondeo, † ꝙ a-
ctus agentium non operantur ultra eorũ intentionẽ.
l. non omnis. & l. ſi quis. nec cauſam. ff. ſi cer. pet. & in
dubio intentio agentium eſt illa, quę eſt iuri confor-
mis. arg. c. cauſam, quæ. de reſcrip. l. ſi duo. & ibi Paul.
de Caſt. ff. de acq. hære. & habetur per Alex. & alios in
l. hæredes mei. §. cum ita. ff. ad trebel. & per Bar. per il
lum tex. in l. ſemper in ſtipulationibus. ff. de reg. iur.
Sed de iure natura cõtractus locationis, & cõductio-
nis ad modicum tempus non eſt, ut ex eo ius aliquod
dominii, ſeu poſſeſſionis trãſferatur, nec ut ex eo, qs
iure ſuo priuetur. arg. l. ſolet. ff. loca. & l. qui rem. & l.
nemo. C. eo. tit. cũ ſi. ſupra alleg. ergo in caſu noſtro
non poſſumus dicere, ꝙ ipſe Hieronymus minor, cu
ius intentionis fuit conducendo rẽ ad triẽnium ſibi
potius acquirere, quàm iuri ſuo pręiudicare, uoluerit
ꝑ huiuſmodi conductionẽ iuri, & dominio utili iam
14 ſibi acquiſito renũciare. Præterea † ex quo ante cõtra
ctum locationis ſibi ad triẽnium factę erat ipſi Hiero
nymo ius in re acquiſitum, uidelicet plenũ dominiũ,
tenẽdo, ꝙ iudicandus ſit quidam contractus cẽſualis
ut ſupra dixi, uel ſaltẽ utile dominiũ, & naturalis poſ-
ſeſſio ꝑ dicta ſupra in primo dubio, & hoc ius ſibi, &
prædeceſſoribus ſuis fuiſſe acquiſitũ ignorabat, tũ ra-
tione minoris ętatis, arg. l. 1. ff. de mino. tũ quia hic ar
ticulus iuris eſt ſatis difficilis, ſuꝑ quo doctores excel
lẽtiſſimi antiqui, & moderni diuerſimodè sũt loquu
ti, ut ex dictis in primo dubio patet, & cõſtat ẽt ex ver
bis inſtrumẽti locationis, in quo rẽ tanquam rẽ eccle
ſiæ ſimpliciter conduxit, ex quibus ipſius Hieronymi
ignorantia infertur, ſecundum quod declarat Bart. in
l. ſi aliquam rem. ff. de acq. poſ. ſequitur ex his, ꝙ Hie-
ronymus ſimpliciter ad modicum tẽpus conducẽdo
rẽ, ſuꝑ qua dominium, & poſſeſſionẽ habebat, ignorã
ter, & credẽs rẽ eſſe penitus alienã, ex hoc ſibi quoad
dominiũ, & poſſeſſionẽ præiudicaſſe non dr: immò ꝯ̃
ctus locationis, & cõductionis dr̃ inefficax, nulliuſq;
momẽti, ut eſt tex. clarus, ibiq; gl. in d. l. qui rẽ. l. neq;
pignus. ff. de reg. iur. & traditur ꝑ Bart. in d. l. ſi aliquã
rẽ. in 1. mẽbro, circa col. 1. qui poſtea in pen. col. ad no
tabilẽ quæſtionẽ infert, cuius deciſio optimè nobis ĩ-
15 ſeruit: † dicit. n. ꝙ ſi quis rẽ ſuam ab eccleſia tãquã rẽ
eccleſię, & non tanquam rẽ propriam in emphyteo-
ſim recepit, ſibi non pręiudicat, nec ex tali contractu
aliqđ dñiũ, aut ius in eccleſiã transfertur: ſi ergo ex ꝯ̃
ctu emphyteotico, de cuius natura dñiũ, & poſſeſſio
aliqua trãſfertur, hoc in caſu nullũ dñiũ, nullũq; ius
trãſfertur, ut ibi ꝑ Bar. ergo à maioritate rõnis in ter-
minis noſtris ex ꝯ̃ctu ſimplicis conductionis ad mo-
dicũ tp̃s nullũ ius ipſi eccleſiæ dicetur acquiſitũ, nec
16 ius ipſius conductoris erit diminutum. Pręterea † cũ
in dicta re ante locationẽ ipſi Hieronymo factã dire-
ctũ dñiũ, & ciuilis poſſeſſio eſſent ipſius eccleſię, qm̃
ex ſolutione lõgiſſimi tẽporis Hieronymo, & p̃deceſ
ſoribus ſuis ſolũ utile dñiũ, & naturalis poſſeſſio fue-
rũt acquiſita ꝑ ſupradicta, ſequitur, ꝙ ſi Hieronymus
poſtea rẽ ſimpliciter ad modicum tp̃s cõducat, ꝯ̃ctus
conductionis põt dici ualidus, & tenere nõ reſpectu
utilis dñii, & naturalis poſſeſſionis ipſius, ſed ſolũ re-
ſpectu directi dñii, & ciuilis poſſeſſionis eccleſię, nã
cõductio rei propriæ ualet reſpectu poſſeſſionis, & iu
ris, q̃ ſunt penes locatorẽ, ut habetur ꝑ Bart. & docto-
res cõiter ĩ d. l. ſi aliquã rẽ. ibiq; eſt tex. Ex hmõi ergo
contractu locationis ipſi Hieronymo factę nõ põt di
ci aliqđ p̃iudiciũ quoad dominiũ utile, & naturalem
poſſeſſionẽ Hieronymi irrogatũ. Et poſito, q̇
-iuſmodi contractu iuratũ fuerit, tamẽtſi...
ſolũ effectum operatur, uireſq; ſuas extẽd...
quæ in ipſo inſtrumẽto continẽtur, & non...
ſequẽter in caſu noſtro ſolũ operabitur q...
niũ directũ, & ciuilẽ poſſeſſionẽ ipſius eccle...
ad quæ ſolũ cõtractus iſte locationis dr̃ ...
17 cax, ut ſupra, & † iuramẽtum nõ extẽdit ...
ad contẽta in inſtrumẽto, ſuper quo fuit ...
ultra, argu. d. c. cũ contingat. cũ ibi no. l. ſi ...
cogan. l. fi. C. de non nume. pecu. & ibi B...
modũ. de iureiur. cum ibi no. per Inno. &...
ma. in rub. de arbit. col. 7. c. cum inter. &...
nunc. & c. ueniẽs. cũ materia. de iureiu. ...
enim uirtutẽ ſuã influit in his ſolũ, ſuper...
iuratum, ut colligitur ex iis, quæ habentur...
Andream in c. fruſtra. de reg. iur. in 6. in ...
Bart. in l. qui ſeruum. ff. de uerb. oblig. per ...
c. intimauit. in fi. 2. colum. de teſtibus. & ...
habẽtur per Sali cetum in l. 1. C. commod...
xand. in conſi. 76. lib. 4. cum ſim. & hoc in ...
clarum, ut appa ret ex uerbis clauſulæ, in q...
tum in inſtrume ntis apponitur. Ex quibus ...
de op timo iure ipſius Hieronymi conſtat, q...
ducta expelli non poteſt. Laus Deo.

SVMMAE.

1 *Emphyteotæ res non poſſunt per emphyteotam, & conducti... tio longi, ſeu longiſſimi temporis triginta, ſeu quadrage... norum, & vltra aduerſus dominum præſcribi: & qu... verum ſit, num. 27.*

2 *Præſcribi res non poſſunt abſque iuſto titulo, & bona f... do hoc ſit verum, num. 28.*

3 *Bona fides in dubio non præſumitur, niſi probetur ... in illa fundat: & quando præſumatur, nu. 12. & ... declaratur.*

4 *Præſcriptio rerum eccleſiaſticarum, & aduerſus eccleſiam ... fidem, & iuſtum titulum requirit, nec bona fides ... & an, & quando hoc verum ſit, num. 28.*

5 *Præſcriptio per ſuperueniẽtiam ſciæ rei alienæ, & mala f... rũpitur. Quid ſi poſt perfectã præſcriptionẽ ſuperue...*

6 *Præſcriptio nulla ſaltem de iure canonico cum mala f...*

7 *Emphyteota ceſſans à ſolutione canonis, & penſionum ... annos, & ultra nunquam rem, ſeu dominium direct... num aduerſus dominum præſcribit, niſi prius dom... nem interuertat, ipſum non admittendo, & uerum ... denegando: & q̃uo hoc procedat, & quando ſecus ...*

8 *Emphyteota ſibi naturaliter poſſidens imaginem domini ... habet, ſemper repræſentat.*

9 *Emphyteota quare rem emphyteoticam aduerſus domi... ſcribere nequeat, ſed benè ius emphyteoticum, & nu... hoc declaratur.*

10 *Præſcriptio aduerſus eccleſiam titulum etiam ultra bo... requirit, quando ius eſt contra pręſcribentem, & nu. ... claratur.*

11 *Præſcriptio ſemper eſt contra ius, & præſumptio contra ... tem. Contra, nu. 31. & ibi quando illud ſit uerum.*

12 *Bona fides in dubio præſumitur, quando ius commune ... dentem non facit.*

13 *Ignorantia præſumitur, niſi probetur ſcientia.*

14 *Præſcriptio contra priuatum bonam fidem requirit, & ... ea in præſcribente præſumatur.*

15 *Bona fides per iuramentum illam allegantis probatur.*

16 *Bona fide quis præſumitur poſſidere, quando antiquior ... non apparet.*

17 *Et quid ſi antiquior poßeſſor appareat.*

18 *Malæ fidei præſumptio contra ingredientem poſſeſſionem ... lo tollitur per curſum triginta annorum.*

19 *Bona fides in eo præſumitur, qui longo tempore fuit in poſſ... etiam ſi contra ius poſſideret.*